

Våknet til en hverdag

Hørselshemmede Hilde-Jannecke Hellestvedt (49) gikk glipp av store deler av skolegangen til barna. Årsaken er mangelen på skriveolker.

KJERSTI MJØR
MARTE GJERDE (foto)
kjersti.mjor@bt.no

Noen få mennesker krysser Ole Bulls plass en søvnig formiddag i Bergen. I det fjerne brummer en bilmotor. Byen har liksom ikke våknet ennå.

Men for Hilde-Jannecke Hellestvedt er stillheten bokstavelig talt øredøvende. Det avanserte høreapparatet forsterker alle lydene.

–Jeg hører bare masse støy, forklarer hun.

Våknet uten hørsel

Hellestvedt har et handikap som ikke viser. Hun er en av cirka 50.000 mennesker i Hordaland som lever med nedsatt hørsel.

Livet ble snudd opp ned for 20 år siden. Da hun våknet en morgen, hadde hun mistet hørselen på det ene øret. Senere ble mye av hørselen borte på det andre, også. Legene konstaterte at Hellestvedt hadde Ménières sykdom.

Hun var 29 år. Året etter ble hun uføretrygdet.

–Det kan knapt beskrives med ord. Både fysisk og psykisk var det grusomt.

Ménières kjennetegnes av periodiske anfall av øresus, kraftig svimmelhet og nedsatt hørsel eller døvheter.

–Når jeg fikk anfall, så jeg full ut. Det var ikke kjekt.

Hellestvedt fikk to barn, som i dag er 16 og 20 år.

–Å få barn holdt meg oppe. Jeg fikk andre ting å tenke på og prøvde å fortrenge det som hadde skjedd.

fakta

hørselshemmede i Norge

- Nær 700.000 nordmenn er hørselshemmede.
- I Lov om folketrygd er definisjonen på en hørselshemmet en person som er døv eller har så sterkt nedsatt hørsel av han eller hun ikke er i stand til å føre en samtale uten egnet hjelpemiddel.
- Hørselshemmede har rett til tolketjenester.
- For å kunne bestille skriveolker eller tegnspråktolk, må man være registrert som tolkebruker hos Nav.

HØRSELHEMMEDES LANDSFORBUND

Barna lærte seg tidlig tegnspråk. Hun ville forberede dem på at mamma kunne bli helt døv. Å ha barn i grunnskolen var en stor utfordring for en alenemor med sterkt nedsatt hørsel. Særlig foreldremøtene ble et mareritt.

–Det var like tøft hver gang. Alle snakket i munnen på hverandre. Jeg hørte ingenting og kunne ikke delta.

Foran alle foreldremøter eller foreldre-

samtaler bestilte hun skriveolker. En skriveolker skriver ned det som blir sagt, slik at den hørselshemmede

kan følge med ved å lese på en skjerm.

–Skriveolking er et fantastisk kommunikasjonsverktøy. Jeg slipper å ha skuldrene langt over hodet av frykt for å misforstå og ikke å få med meg alt.

Men svært ofte klarte ikke tolkesentralen å skaffe tolk. Da måtte Hellestvedt avlyse møter.

–Som mor har jeg gått glipp av svært mye av skolegangen og

Som mor har jeg gått glipp av svært mye av skolegangen og fritidsaktivitetene til barna mine

HILDE-JANNECKE HELLESTVEDT

HØRER IKKE: Å handle i Bergen sentrum kan være en stor påkjenning for hørselshemmede. Hilde-Jannecke Hellestvedt må ofte be butikkene

fritidsaktivitetene til barna mine. Det har vært veldig tøft å ikke kunne ta del i den delen av oppveksten deres. Jeg har følt meg utestengt.

Hellestvedt prøvde alle høreapparater på markedet, men hørte bare dårligere. I 2008 fikk hun operert inn et høreapparat i venstre øre, et såkalt cochlea implantat (CI).

For første gang på mange år kunne hun lytte til fuglesang. Til lyden av regndråper mot paraplyen.

Nynne med, når hun gjenkjente musikk fra den gangen hun hørte.

–Jeg kunne skru opp springen og lytte til lyden av rennende vann i timevis. En fantastisk opplevelse.

Måtte lære seg opp selv

Men før Hellestvedt kom så langt, måtte hun lære seg å bruke det nye implantatet. Første året beskriver hun som «grusomt».

–Mikrofonen fanger opp alle lyder, og det tar tid før hjernen klarer å filtrere og gjenkjenne lydene. Jeg måtte finne ut av alt på egen hånd. Hadde jeg bodd i Oslo, ville oppfølgingen både før og etter operasjonen vært en helt annen.

Hvor du bor, kan være avgjørende for tilbudet du får som hørselshemmet. Gjennom verv i Hørselshemmedes Landsforbund har Hellestvedt engasjert seg blant annet for et bedre rehabiliteringstilbud til CI-opererte og egen utdanning for skriveolker.

Men ofte skal det lite til for å gjøre hverdagen lettere for hørselshemmede: At butikken demper musikken, eller at restauranter setter på mer lys slik at man kan lese på munnen, gjør en stor forskjell.

–Det koster så lite.

Flytt boliglånet til BN Bank
- det lønner seg!

fra **3,70%**

Vi spanderer
gebyrene!

Statens tinglysingsgebyr	1 935,-
Vårt etableringsgebyr	1 000,-
Sum gebyrer	2 935,-

0,-

De fleste vil tjene på å velge BN Bank. Nå har vi gjort det gratis å etablere boliglån. Vi spanderer alle gebyrene, og i tillegg ordner vi alt det praktiske. Be om tilbud i dag: www.bnbank.no / tlf. 08020

Låneeks. beste rente 3,70%: lån kr 2 000 000, eff. rente 3,77 %, 25 år, tot. kr 3 068 369. Brukskonto i BN Bank og sikkerhet innenfor 75 %.

uten hørsel

om å dempe musikken, slik at hun hører det som blir sagt bak disken.

Fikk aldri svar på søknaden

For to år siden søkte Høgskolen i Bergen om å etablere utdanning for skrivevolker. Skolen venter fremdeles på svar.

– Omtrent 1/3 av dem som skrivevolker er ufaglærte. Det er viktig at disse får et tilbud om utdanning, skriver Høgskolen i Bergen i søknaden, som ble sendt til Arbeids- og inkluderingsdepartementet i september 2009.

Skolen fikk raskt svar – om at Kunnskapsdepartementet var rett adressat.

– Etter det har vi ikke hørt noe fra departementet, sier Bjørg Kristin Selvik, som var dekan da HiB sendte søknaden.

40 skrivevolker

I dag utgjør skrivevolking bare en liten del av det treårige tolkestudiet. Majoriteten av studentene blir tegnspråkvolker.

I søknaden viser HiB til Tolkeutredningen 2008, som konkluderte med at det snarest bør opprettes en egen utdanning for skrivevolker.

HiB skriver at brukerorganisasjonene stadig mottar klager fra medlemmer om at de ikke får dekket behovet for tolk. Av og til må tolkene reise over fylkesgrensene, når det ikke lar seg gjøre å skaffe skrivevolk lokalt, får BT opplyst hos Nav.

Flere skrivevolker har sluttet eller tar færre oppdrag de siste årene. Dårlige arbeidsvilkår er trolig noe av årsaken, skriver HiB.

Målgruppen for deltidsstudiet er derfor i første omgang ufaglær-

te skrivevolker som kan få offentlig godkjenning og rettigheter som gjør at de kan stå i yrket.

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) mener at det er behov for en egen skrivevolkutdanning.

– Å få vite hva som blir sagt, både i private sammenhenger og i arbeidssituasjonen, er viktig for hørselshemmede. Da er skrivevolk til betydelig hjelp, sier informasjonssjef Trym Helbostad.

Lover svar

På spørsmål fra BT om hvorfor

HiB aldri fikk svar på søknaden, svarer Kunnskapsdepartementet at praksisen kan være noe uklar med hensyn til hvilke søknader som får konkret svar i brevs form. Mange får svar direkte eller indirekte gjennom statsbudsjettet.

– I denne konkrete saken finner departementet det hensiktsmessig at Høgskolen i Bergen bør få et skriftlig svar, og vil følge opp dette, skriver seniorrådgiver Martin Heitmann i en e-post til BT.

Etterlyser blod

OSLO: Etter 22. juli strømmet folk til blodbankene for å gi blod, men rushet av givere har stilnet. Nå ber blodbankene folk komme tilbake. Svært mange som henvendte seg for å gi blod etter 22. juli, ble avvist fordi det enten ikke var kapasitet, eller fordi sykehusene kun trengte såkalt katastrofeblod O rhesus negative. Det er en blodtype som kan brukes av alle. NTB

Berga utsikta

FJELL: Fylkesmannen i Hordaland har sett foten ned for utviding av eit industribygg i Fjell fordi bygget ville ta utsikta frå bustaden bak. Kommunen gav dispensasjon for ei byggjehøgde på 15,5 meter, som er 6,5 meter høgare enn maksimalgrense for bygg i området. Fylkesmannen har sagt nei til vedtaket. Kommunen sitt løyve er dermed endra frå ja til nei.

Sp vil gi mer til Redningsselskapet

OSLO: Fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen (Ap) får motbør fra regjeringspartner Sp for beslutningen om ikke å øke bevilgningen til Redningsselskapet. – Sp vil arbeide for at stønaden økes. Vi kan ikke akseptere at beredskapen langs kysten svekkes, heter det i en uttalelse som landsstyret i Senterpartiet samlet seg om fredag. I Stortingets spørretime onsdag slo Berg-Hansen fast at beslutningen ikke vil bli endret. Hun viste til at Redningsselskapet har 700 millioner kroner på bok. NTB

Magrere for presidenten

KARASJOK: Sametingets president bør ikke ha statsrådslønn, men akseptere større forskjell mellom egen lønn og statsrådslønningene i framtiden. Det er en av konklusjonene til et tverrpolitisk utvalg i Sametinget som har vurdert lønnsnivået til sametingspolitikere. Sametinget har hatt en lønnsøkning på 400 prosent over de siste sju årene.

Slurver med boss

BERGEN: Fem asfaltverk i Hordaland er kontrollert av Fylkesmannen for å se om de oppfyller krav om støv, støy, lukt og oppbevaring av farlig avfall og kjemikalier. Alle virksomhetene, som ligger i Bergen, Etne, Voss og Sund får ståkarakter på de fleste punkt, men ikke når det gjelder håndtering og viderelevering av farlig avfall. Der er det bare ett av de fem som får godkjent.

Vil ha svar på skyteinstruks

OSLO: Opposisjonen ber justisminister Knut Storberget om en redegjørelse om politiets hemmelige skyteinstruks etter politidirektør Øystein Mælands uttalelser om at instruksene ikke kunne brukes på Utøya 22. juli. Aftenposten skrev i går at Mæland mener politiets «skyting pågå»-instruks ikke kunne brukes på Utøya på grunn av «kompleksiteten og alvorligheten» i situasjonen. Instruksene ble innført etter flere skolemassakrer i Finland, Tyskland og USA. Ifølge instruksene skal politiet gripe inn umiddelbart når det skytes i et område hvor det er fare for massakre. NTB

Resultatorientert Key Account Manager

Canal Digital er på jakt etter deg som har erfaring med salg og som ønsker å jobbe med salg og kundepleie mot utbyggere og borettslag.

Du bør ha gode kommunikasjonsferdigheter, både skriftlig og muntlig. Hos Canal Digital er du en del av et spennende og framtidsrettet selskap, med konkurransedyktige betingelser, faglig utvikling og et godt arbeidsmiljø. Stillingen hører til vårt kontor på Kokstad i Bergen, men innebærer endel reisevirksomhet og krever fleksibilitet med hensyn til møter og representasjon på kveldstid. For mer informasjon om stillingen kontakt Jørn Kvamme i Canal Digital på telefon 900 33 550 eller se canaldigital.no (under Om Canal Digital) for å søke på stillingen.

Søknadsfrist: 6. november 2011

Canal Digital Kabel TV leverer fremtidsrettede tv- og bredbåndsløsninger til rundt 500 000 norske husstander. Selskapet tilbyr over 100 ulike tv-kanaler og leverer tv-kanaler både analogt, digitalt og i HD-kvalitet. Canal Digital har Norges beste HD-tilbud og en rekke HD-kanaler er inkludert i Grunnpakken. I tillegg et av markedets raskeste bredbåndstilbud og et attraktivt telefoniprodukt.

 Canal Digital